

Sygnatura akt III U 729/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: sekretarz B. Z.

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 r. w Koninie

sprawy **B. Ż. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości z tytułu składek

na skutek odwołania B. Ż. (1)

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 13.05.2014r. znak: (...)

z udziałem spółki (...) z siedzibą w K.

1. O d d a l a o d w o ł a n i e.

2. Zasądza od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 3600 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt III U 729/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 13.05.2014 r. znak : (...)orzekł, że B. Ż. (1) jako prezes zarządu spółki (...) z siedzibą w K. odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości składkowe spółki za okres 12/2008 – 3/2012 na :

- 1) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 67.362,34 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. w kwocie 35.548,00 złotych;
- 2) Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w kwocie 21.609,98 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. 11.095,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 5.591,11 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. w kwocie 2.931,00 złotych,

łącznie 144.137,43 złotych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że na koncie spółki (...) istnieje zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek w łącznej wysokości 342.592,47 zł obejmującej należności za okresy i w wysokościach :

a) 04/2007, 06/2007-03/2014 r. – 147.613,56 zł na ubezpieczenia społeczne, 84.187,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 659,70 zł koszty egzekucyjne, 431,20 zł koszty upomnienia;

b) 02/2006-12/2006, 02/2007 – 07/2007, 01/2008, 03/2008 – 03/2014 – 47.141,00 zł ubezpieczenie zdrowotne, 26.263,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 268,90 zł koszty egzekucyjne, 528,00 zł koszty upomnienia;

c) 07/2007, 09/2007, 01/2008, 03/2008 – 03/2014 – 11.003,91 zł Fundusz Pracy (...) 6.030,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 61,40 zł koszty egzekucyjne, 404,80 zł koszty upomnienia.

Podkreślono, że zaistniały przesłanki aby wydać decyzję w sprawie przeniesienia na B. Ż. (1) odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Postanowieniem z dnia 1.06.2012 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w T. oraz postanowieniami z dnia 20.06.2013 r. i 13.11.2013 r. Komornik Sądowy umorzyli postępowania egzekucyjne prowadzone wobec spółki (...) gdyż egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Kiedy upływał termin płatności wszystkich zaległych składek wymienionych w sentencji decyzji, B. Ż. (1) zasiadała w zarządzie spółki. Jednocześnie nie zaistniały żadne okoliczności uwalniające ją od odpowiedzialności, albowiem nie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości firmy (...) i nie zostało wskazane przez nią mienie spółki z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości spółki w znacznej części. Organ rentowy podał, że odpowiedzialność B. Ż. (1) obejmuje tylko część zaległości spółki, gdyż zgodnie z art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej, nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło pięć lat.

Odwołanie od decyzji złożyła B. Ż. (1) zarzucając :

1) naruszenie przepisów prawa procesowego tj. :

- art. 7 i 77 k.p.a. – poprzez przeprowadzenie postępowania dowodowego w sposób niepełny, a w zasadzie szcztąkowy w stosunku do materii postępowania wyznaczonej przez przepisy prawa materialnego, ustalenie istotnych okoliczności na podstawie nie mających waloru pełnej wiarygodności pośrednich środków dowodowych przy istnieniu dowodów bezpośrednich (dane z systemu);

- art. 9 k.p.a. poprzez odstąpienie od udzielenia stronie postępowania należytej i wyczerpującej informacji co do okoliczności faktycznych i prawnych mogących mieć wpływ na ustalenie jej obowiązków tj. odpowiedzialności za ewentualne zaległości składkowe (...)

- art. 10 § 1 k.p.a. poprzez uniemożliwienie wzięcia udziału w sprawie (...)

- art. 61 § 4 k.p.a. poprzez niezawiadomienie o wszczęciu postępowania (...)

- art. 107 § 1 k.p.a. poprzez niewskazanie w rozstrzygnięciu danych osoby, która zgodnie z tą decyzją odpowiada za zaległości składkowe (...)

- art. 107 § 3 k.p.a. poprzez niezawarcie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazania dowodów na podstawie których ZUS ustalił, że egzekucja należności składkowych (...) okazała się bezskuteczna, zawarcie w uzasadnieniu twierdzeń sprzecznych z sentencją decyzji (wysokość i okres zaległości) przez to niewyjaśnienie podstawy faktycznej decyzji.

2) naruszenie prawa materialnego tj. art. 107 § 1 w zw. z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – poprzez określenie w sentencji decyzji odpowiedzialności za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością bez wskazania, że jest to odpowiedzialność solidarna ze spółką, co z uwagi na wskazanie w uzasadnieniu, że przedmiotem postępowania jest przeniesienie odpowiedzialności z takiej spółki na członka jej zarządu, powoduje, że odpowiedzialność ta została określona jako wyłączna, zaś spółka z tej odpowiedzialność zwolniona.

W oparciu o powyższe zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania w sprawie określenia odpowiedzialności B. Ż. (2) za zaległości składkowe (...) bądź uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy ZUS do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa sądowego według norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Zainteresowana (...). podtrzymała stanowisko wyrażone przez B. Ż. (1) wskazując, że według wiedzy prezes spółki, spółka ta nie posiada żadnych zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

Odwołująca B. Ż. (1) jest jedynym wspólnikiem oraz prezesem jednoosobowego zarządu (...) w miejscowości K. (gm. P.) zarejestrowaną od 17.12.2002 r. pod numerem (...)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na skutek zadłużenia składkowego spółki (...) prowadził postępowanie egzekucyjne w ramach egzekucji własnej poprzez zajęcie rachunku bankowego spółki. W toku egzekucji nastąpił zbieg egzekucji administracyjnej, wobec czego postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w K., któremu ZUS przekazywał tytuły wykonawcze.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił wobec spółki (...) tytuły wykonawcze w związku z zadłużeniami z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych obejmujące m.in. okresy od 12/2008 r. do 03/2012 r. o numerach :

- (...) (12/2008),
- (...)- (...) (01/2009),
- (...)- (...) (02/2009),
- (...) (03/2009),
- (...)- (...) (04/2009),
- (...)- (...) (05/2009),
- (...)- (...) (06/2009)
- (...)- (...) (07/2009),
- (...)- (...) (08/2009),
- (...) (09/2009),
- (...) (10/2009)
- (...) (11/2009)
- (...) (12/2009)
- (...)- (...) (01/2010)
- (...)- (...) (02/2010)

- (...) - (...) (03/2010)
- (...) - (...) (04/2010)
- (...) - (...) (05/2010)
- (...) - (...) (06/2010)
- (...) - (...) (07/2010)
- (...) - (...) (08/2010)
- (...) - (...) (09/2010)
- (...) (10/2010)
- (...) (11/2010)
- (...) - (...) (12/2010)
- (...) - (...) oraz (...)
(...) (01/2011)
- (...) (02/2011)
- (...) (03/2011)
- (...) (04/2011)
- (...) (05/2011)
- (...), (...), (...) (06/2011)
- (...), (...), (...) (07/2011)
- (...) - (...) (08/2011-10/2011)
- (...) (11/2011)
- (...) - (...) (12/2011)
- (...) - (...) (01/2012)
- (...) - (...) (02/2012)
- (...) - (...) (03/2012)

Odbiór powyższych tytułów wykonawczych był kwitowany przez pełnomocników lub pracowników spółki, za wyjątkiem tytułów wykonawczych o numerach (...) - (...), gdyż przesyłka kierowana do spółki powróciła z adnotacją o nie podjęciu jej w terminie po awizowaniu (k.7,17, 41, 5,76,103, 117,149, 202, 219, 238, 246, 259, 267, 278, 286, 294, 302, 319, 334, 344, 349, 357, 365, 372, 396, 408, 427, 447, 460, 476 akt ZUS).

Postanowieniem z dnia 1.06.2012 r. ((...) - (...)) oraz z dnia 6.09.2013 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w (...) umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez ZUS. Spółka nie posiada bowiem majątku ruchomego ani nieruchomości z którego można by prowadzić skuteczną egzekucję. Dokonane zajęcia rachunków bankowych skierowane do banków okazały się bezskuteczne, tak jak analiza ewidencji sprzedaży i zakupów

prowadzonych do celów podatku od towarów i usług. Spółka posiada jedynie nieruchomość (hala produkcyjna), której właścicielem jest B. Ż. (1) a nieruchomość obciążona jest hipoteką na łączną kwotę 475.800,00 zł.

W toku działań egzekucyjnych doszło do zbiegu egzekucji sądowej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole oraz egzekucji administracyjnej. Postanowieniem z dnia 11.09.2012 r. (sygn. akt I Co 1202/12) Sąd Rejonowy w Kole rozstrzygnął, że Komornik Sądowy ma dalej prowadzić łącznie obie egzekucje w trybie egzekucji sądowej.

Również prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna i postanowieniami z dnia 6.06.2013 r. oraz 13.11.2013 r. (Km 1493/12, Km 1677/12, Km 89/13) umarzano postępowanie egzekucyjne wynikające z kolejnych tytułów wykonawczych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych kierował do spółki (...) decyzje w których wskazywał istniejące zadłużenia spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne obejmujące m.in. okresy od 12/2008-3/2012 tj. decyzja z dnia 21.10.2010 r. z 4.09.2013 r., z 8.05.2012 r., z 11.06.2012 r. oraz z 13.09.2012 r. Odbiór korespondencji następował przez osoby upoważnione (pracowników lub pełnomocników spółki) a w przypadku decyzji z dnia 4.09.2013 r. odwołująca odebrała ją osobiście (k. 487, 492, 495, 498, 501 akt ZUS).

Pismem z dnia 24.02.2014 r. organ rentowy powiadomił B. Ż. (1) o wszczęciu postępowania w sprawie przeniesienia na odwołującą odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) W treści zawiadomienia wskazano,

że na koncie spółki występują zaległości z tytułu nieopłacania składek na ubezpieczenia społeczne, których termin płatności upływał w okresie kiedy odwołująca pełniła obowiązki prezesa spółki. Organ rentowy poinformował odwołującą, że może brać czynny udział w postępowaniu, w tym przeglądać akta sprawy, sporządzać z nich notatki i odpisy. Jednocześnie wezwano odwołującą do przedłożenia dokumentów wskazujących na mienie spółki z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości w znacznej części lub wykazanie, że we właściwym czasie tj. w terminie dwóch tygodni od dnia w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłoszono wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego lub układowego. Jednocześnie zawarto stwierdzenie, że w przypadku braku reakcji na wezwanie organ rentowy wyda decyzję na podstawie posiadanych dokumentów.

Na koncie spółki (...) istnieje na dzień 13.05.2014 r. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek w łącznej wysokości 342.592,47 zł obejmujące następujące okresy oraz wysokości :

- a) 04/2007, 06/2007-03/2014 r. – 147.613,56 zł na ubezpieczenia społeczne, 84.187,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 659,70 zł koszty egzekucyjne, 431,20 zł koszty upomnienia;
- b) 02/2006-12/2006, 02/2007 – 07/2007, 01/2008, 03/2008 – 03/2014 – 47.141,00 zł ubezpieczenie zdrowotne, 26.263,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 268,90 zł koszty egzekucyjne, 528,00 zł koszty upomnienia;
- c) 07/2007, 09/2007, 01/2008, 03/2008 – 03/2014 – 11.003,91 zł Fundusz Pracy i FGŚP, 6.030,00 zł odsetki naliczone na dzień 13.05.2014 r., 61,40 zł koszty egzekucyjne, 404,80 zł koszty upomnienia.

W dniu 13.05.2014 r. została wydana zaskarżona decyzja określająca zakres odpowiedzialności B. Ż. (1) za zaległości składkowe spółki.

B. Ż. (3) obciąża zadłużenie za okres od 12/2008 – 03/2012 na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 67.362,34 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. w kwocie 35.548,00 złotych, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w kwocie 21.609,98 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. 11.095,00 zł, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 5.591,11 zł i odsetki na dzień 13.05.2014 r. w kwocie 2.931,00 złotych, łącznie 144.137,43 złotych.

Po wydaniu zaskarżonej decyzji pełnomocnik odwołującej przeglądał akta sprawy i nie składał zastrzeżeń co do zgromadzonego materiału w sprawie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego. Obszerny materiał dotyczący prowadzonego postępowania egzekucyjnego jednoznacznie wskazuje, że spółka (...) otrzymywała poszczególne tytuły wykonawcze związane z zaległościami w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne w poszczególnych miesiącach. Spółka odbierała również adresowane do niej decyzje w której wskazywano na istnienie zaległości składekowych, a decyzję z dnia 4.09.2013 r. odebrała osobiście odwołująca. Z przedłożonych dokumentów wynika także to, że organ rentowy zawiadamiał odwołującą o wszczęciu postępowania w przedmiocie przeniesienia na prezesa spółki (...) odpowiedzialności za zaległe składki umożliwiając jej jednocześnie wypowiedzenie się co do zebranego materiału oraz ewentualne przedstawienie okoliczności zwalniających odwołującą z tej odpowiedzialności. Wartość dowodowa dokumentów znajdująca się w aktach organu rentowego nie budziła wątpliwości Sądu i nie została w sposób skuteczny zakwestionowana przez odwołującą, która nie przedłożyła żadnych odmiennych dowodów z których można byłoby wyciągnąć odmienne wnioski niż te zaprezentowane przez organ rentowy.

Sąd oddalił wniosek odwołującej o dołączenie do sprawy akt postępowań prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kole, albowiem w aktach organu rentowego znajdują się postanowienia związane z umorzeniem prowadzonej egzekucji, a jednocześnie okoliczność na które dowód z dokumentów znajdujących się w tych aktach miał być przeprowadzony nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, albowiem to na odwołującej ciążył obowiązek wykazania, że spółka dysponuje majątkiem z którego mogłaby być prowadzona egzekucja, a takiego dowodu odwołująca nie przedstawiła.

Odwołująca B. Ż. (1) była bezskutecznie wzywana na termin rozprawy celem przesłuchania w charakterze strony pod rygorem pominięcia dowodu z jej zeznań. Podjęta została również nieskuteczna próba przesłuchania jej w miejscu zamieszkania. Odwołująca nie skorzystała z możliwości przytoczenia własnej wersji wydarzeń, która złożona w formie zeznań podlegałaby ocenie w toku postępowania dowodowego i skonfrontowana z pozostałym materiałem dowodowym.

Zgodnie z art. 31 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121.t.j.) do składek na ubezpieczenia społeczne mają odpowiednie zastosowanie enumeratywnie wymienione w tym przepisie przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015.613.t.j.) między innymi przepisy art. 107 § 1 i 2 pkt 2 i 4, art. 108 § 1 i 4 oraz art. 116.

Stosownie natomiast do art. 32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r., II UZP 3/08 (OSNPUSiSP 2009, nr 11-12, poz. 148) stwierdzono, że członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mogą, na podstawie art. 116 Ordynacji Podatkowej w związku z art. 32 ustawy systemowej oraz w związku z art. 31 tej ustawy, zostać obciążeni odpowiedzialnością za niezapłacone w terminie przez tę spółkę składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne. Sąd Najwyższy uznał, że wykładnia użytego w art. 32 ustawy systemowej określenia o "poborze" składek nie może ograniczać się jedynie do pojęcia czynności technicznych. Sąd Najwyższy stwierdził też, że skoro art. 32 ustawy systemowej wymienionym w nim kategoriach spraw odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów, dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne, to oznacza to odesłanie do wszystkich przepisów dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne, a więc również przepisów Ordynacji podatkowej, wymienionych w art. 31 ustawy systemowej, a więc i do przepisu art. 116 i następujących.

Art. 107 § 1 Ordynacji podatkowej stanowi, że w przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie.

Natomiast art. 107 § 2 pkt 2 i 4 o.p. wskazują, że jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za:

2) odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych;

4) koszty postępowania egzekucyjnego.

Art. 31 ustawy systemowej nie zawiera odesłania do całej regulacji art. 107 § 2 o.p., a jedynie do jego pkt 2 i 4. Zatem zastosowanie mają tylko wymienione w tych punktach zwiększenia przedmiotu ich odpowiedzialności. Odsetki i koszty postępowania egzekucyjnego obciążają zaś osobę trzecią niezależnie od czasu ich powstania. Obowiązek zapłaty przez osobę trzecią odsetek od zaległości podatkowych (składkowych) wynika więc z art. 107 § 2 pkt 2 o.p., który interpretowany w kontekście zasady subsydiarnej odpowiedzialności tych osób w stosunku do odpowiedzialności podatnika (płatnika składek), nakazuje uwzględnienie, że zobowiązanie osoby trzeciej jest równe zobowiązaniu, podatnika (płatnika). Przepisy o odpowiedzialności konkretnych kategorii osób trzecich czasem ograniczają jednak w stosunku do nich stosowanie art. 107 § 2 o.p (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12.08.2015 r., I UK 391/14, Lex nr 1813475).

Zgodnie z art. 116 § 1 o.p. za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu :

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Art. 116 § 2 o.p. w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2009 r. stanowi,

że odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Z kolei według art. 91 o.p. który również ma zastosowanie poprzez art. 32 ustawy systemowej do należności ze składek na ubezpieczenie społeczne stanowi, że do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dla zobowiązań cywilnoprawnych. Natomiast z istoty solidarności dłużników (art. 366 § 1 k.c.) wynika, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych.

Przenosząc powyższe regulacje do sytuacji niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności należy odnieść się do stanowiska odwołującej o braku wiedzy co do tego, aby spółka (...) posiadała jakiegokolwiek zadłużenie wobec ZUS-u oraz o braku informowania o tej okoliczności przez organ rentowy. Twierdzenia te pozostają w ewidentnej sprzeczności z materiałem dowodowym przedłożonym przez organ rentowy. Z treści dokumentów, na które składają się przede wszystkim wystawione wobec spółki oraz kierowane do instytucji bankowych, tytułu wykonawcze jednoznacznie wynika, że spółka(...) była świadoma istnienia po jej stronie zobowiązań wobec ZUS-u oraz tego, iż prowadzone jest wobec niej postępowanie egzekucyjne. Pisma kierowane do spółki były odbierane przez osoby wskazane jako „pełnomocnicy” lub „pracownicy”, a w przypadku decyzji z dnia 4.09.2013 r. jego odbiór potwierdziła osobiście

odwołująca. Ona także odebrała pismo zawiadamiające ją o wszczęciu postępowania w przedmiocie przeniesienia odpowiedzialności z tytułu składek. Te okoliczności czynią całkowicie bezzasadnym twierdzenia odwołującej o naruszeniu przez organ rentowy art. 9 k.p.a, art. 10 § 1 k.p.a, art. 61 § 4 k.p.a, gdyż zarówno odwołująca jak i spółka posiadały wiedzę na temat prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Również jako bezzasadne były twierdzenia o naruszeniu przez organ rentowy art. 107 § 1 k.p.a, oraz art. 107 § 3 k.p.a. W tym pierwszym przypadku zaskarżona decyzja w sposób jasny i niebudzący wątpliwości określa podmiot, którego dotyczy wydana decyzja i odwołująca nie miała najmniejszych wątpliwości, iż zaskarżona decyzja skierowana jest właśnie do niej. Decyzja wskazuje odwołującą jako jej adresata, określa podstawę prawną jej wydania, zakres zobowiązania (zaległości składkowych na ubezpieczenia społeczne), zawiera uzasadnienie, określa tryb odwoławczy.

Zarzut dotyczący braku wskazania przez ZUS w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji tego na podstawie których dowód ustalono, że egzekucja należności okazała się bezskuteczna wynika jak się wydaje z braku przeanalizowania pozostałego materiału dowodowego, w którym znajdują się dowody w postaci wystawionych tytułów wykonawczych, decyzji określających zobowiązania na ubezpieczenia społeczne, pism dotyczących prowadzonej egzekucji administracyjnej oraz sądowej oraz wskazywane przez organ rentowy postanowienia o umorzeniu egzekucji.

Nie istnieje również sprzeczność pomiędzy sentencją decyzji co do okresów i wysokości zadłużenia którymi została obciążona odwołująca a ustaleniami związanymi z zaległościami jakie ciążyą na spółce. Organ rentowy w końcowej części uzasadnienia decyzji powołał się na art. 118 § 1 o.p. zgodnie z którym nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat, stąd też organ rentowy prawidłowo orzekł o odpowiedzialności odwołującej z tytułu składek poczynszy od stycznia 2009 (termin płatności składki za miesiąc 12/2008 upływał w dniu 15.01.2009 r.).

Co do przepisów art. 7 i 77 k.p.a. które zdaniem odwołującej zostały naruszone, gdyż organ rentowy prowadził postępowanie dowodowe w sposób niepełny i nie uwzględniając w tej mierze przepisów prawa materialnego to Sąd pragnie zauważyć, że mający zastosowanie w niniejszej sprawie art. 116 o.p. wskazuje, że do pozytywnych przesłanek odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki należą: bezskuteczność egzekucji z majątku spółki oraz powstanie zaległości w czasie pełnienia obowiązków przez członka zarządu. Natomiast przesłanki negatywne tej odpowiedzialności zdefiniowane zostały następująco: wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowania układowe), albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, bądź też wskazanie mienia, z którego egzekucja jest możliwa.

W przedmiotowej sprawie egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, czego nie zmienia fakt, że prowadzono ją jedynie w formie zajęcia rachunku bankowego. Przesłanka bezskuteczności egzekucji jest spełniona nie tylko wtedy, gdy dochodzi do umorzenia postępowania egzekucyjnego skierowanego do całego majątku dłużnika, ale również wówczas, gdy zostanie wykazane, że spółka nie dysponowała majątkiem pozwalającym na zaspokojenie wierzycieli. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1 o.p. oznacza, że w wyniku wszczęcia i przeprowadzenia przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki nie doszło do przymusowego zaspokojenia wierzyciela (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 19.01.2012 r. III AUa 1542/11). Art. 116 Ordynacji podatkowej chroni prawa wierzyciela niewypłacanej spółki i w tym celu wprowadza odpowiedzialność członków jej zarządu. Odpowiedzialność ta byłaby iluzoryczna, gdyby przepis interpretować w ten sposób, że odpowiedzialność członka zarządu była uzależniona od bezskuteczności egzekucji wyłącznie w całości (zob. wyrok SN z 24.02.2010 r., II UK 209/09, Lex nr 5909243).

Okoliczność bezskuteczności prowadzonej egzekucji została potwierdzona postanowieniami o jej umorzeniu, która była prowadzona zarówno w trybie administracyjnym jak i w ramach egzekucji sądowej. W każdym przypadku organ egzekucyjny umarzał postępowanie z uwagi na brak majątku spółki, z którego możliwym było zaspokojenie wierzycieli. Na marginesie należy zaznaczyć,

że bezskuteczność egzekucji może być wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób, który nie podaje w wątpliwość oceny, że środki majątkowe podmiotu nie wystarczą na zaspokojenie istotnej (znaczej) części dług (wyrok SN z 24.09.2015 r., II UK 297/14, Lex nr 1816557).

Jednocześnie nie ulegało wątpliwości, iż wszystkie zaległości składkowe objęte zaskarżoną decyzją obejmują zaległości z tytułu składek, których terminy płatności upływały w okresach, kiedy odwołująca pełniła funkcję prezesa zarządu spółki.

Dla uwolnienia się od odpowiedzialności odwołująca powinna wykazać, że zaistniały przesłanki wymienione w art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. jednakże żadnej z powyższych przyczyn uwalniających odwołującą od odpowiedzialności nie wykazano ani w toku postępowania egzekucyjnego jak również w ramach postępowania sądowego odwołująca nie powoływała się na żadne okoliczności uzasadniające brak po jej stronie odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Za takie nie można było bowiem uznać samego negowania istnienia jakichkolwiek zadłużeń spółki wobec organu rentowego. Przedłożony materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że na przestrzeni kilku lat spółka nie regulowała swoich zobowiązań wobec ZUS, które co wymaga podkreślenia powstają z mocy prawa i nie przedstawiono żadnych dowodów, które wskazywałyby, aby zadłużenie spółki miało kształtować się inaczej niż zostało to stwierdzone przez organ rentowy. Wprawdzie zdecydowana większość pism kierowanych do spółki była odbierana przez osoby wskazane jako pracownicy lub pełnomocnicy, lecz nie można wysuwać na tej podstawie wniosków, aby odwołująca nie była zaznajomiona z prowadzoną przez siebie działalnością, w której pełni przecież nie tylko funkcję jedynego członka zarządu ale także jedynego wspólnika. Obowiązkiem członka zarządu jest bowiem posiadanie podstawowej wiedzy o najważniejszych sprawach spółki co do których nie ulega wątpliwości należą informacje o kondycji finansowej i trudnościach w realizowaniu zobowiązań wobec wierzycieli. Przyjęta przez odwołującą – także w trakcie postępowania sądowego – bierna postawa nie stanowiła okoliczności uzasadniającej zwolnienie jej z odpowiedzialności na podstawie art. 116 o.p.

Za niezasadne należało także uznać zarzut, iż w zaskarżonej decyzji brakuje wskazania na solidarną odpowiedzialność członka zarządu ze spółką. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie wskazuje się, że nie jest konieczne wskazywanie spółki z o.o. (płatnika składek) w decyzji dotyczącej odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej jako podmiotu odpowiedzialnego solidarnie z członkami zarządu (por. np. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I UZP 3/09, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 r., I UK 483/12, LEX nr 1360192). Stanowisko to motywowane jest, z powołaniem się na regulacje zawarte w art. 107 § i art. 108 § 1 o.p. w związku z art. 31 i art. 32 ustawy systemowej, tym że odpowiedzialność spółki (płatnika składek) za zaległości z tytułu składek powstaje z mocy prawa i z mocy prawa jest ona solidarnie odpowiedzialna z członkami zarządu, (gdy ich odpowiedzialność zostanie orzeczona w decyzji wydanej na podstawie art. 108 § 1 o.p.). Solidarna odpowiedzialność płatnika składek z osobami trzecimi istnieje więc niezależnie od tego, czy został on wskazany w podstawie decyzji organu rentowego (wyrok SN z 18.03.2015 r., I UK 271/14, Lex nr 1682200).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że decyzja organu rentowego jest w świetle określonych w art. 116 o.p. przesłanek odpowiedzialności członka zarządu, prawidłowa wobec czego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie B. Ż. (1) jako bezzasadne.

O kosztach postępowania organu rentowego Sąd orzekł na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490) podziеляjąc w tym zakresie ukształtowane stanowisko Sądu Najwyższego, iż w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej przeniesienia na członków zarządu spółki zobowiązań spółki za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być ustalone na podstawie § 6 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm) (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12.01.2012 r., I UZ 47/11, Lex nr 1215612 oraz powoływane tam orzecznictwo).

SSO Elżbieta Majewska